

se moramo pripraviti. Ovo, dakako, ne spada toliko na prevodioca, već na pisca, a prevodioca samo utoliko ukoliko cjelina Berrutijevih propovijedi takvo nešto ima.

Drugi dio, Propovijedi, tiskan je na vapaj: »Nastojte tiskati i gotovih govora, onako lijepih kakvi su ovi (valjda oni) u Velikom tjednu i za Uskrs« (str. 165). Na istoj stranici razgovora čuje se i drugi glas: »Ne pišite gotove govore!« I jedan i drugi ima pravo, no za sebe, pa su u tom smislu »Izvori istine« i postupili.

Dr Jordan Kuničić u svojim propovijedima od 1. adventske nedjelje do uključivo Bogojavljenja za sve svetkovine Božićnog ciklusa — uz to da imamo tri propovijedi za Božić, Novu godinu i sv. Obitelj, dvije za Staru godinu i sv. Stjepana — daje zreli kršćanski pogled na zbilju novog vremena.

Kako se je sve odvijalo u uskom smislu povijesnog Adventa i Božića — iščekivanja i dolaska Kristova — izvještava nas Sv. pismo. No propovijedi dra Kuničića izvršnom i praktičnom aplikacijom osvjetljaju naše vrijeme, naše puteve, naša nadanja, našu vjeru i nevjeru, naša promatranja i osporavanja. Dolazak Sina Čovječjega promatramo povijesno, ali i sadašnje. Za nas je poziv ovog časa daleko važniji. Pa ako u naviještanju Evanđelja doživljavamo tragediju Ivana Krstitelja, stvar moramo razumjeti u odnosu na žrtvu na koju Krist poziva. U tom smislu ne može se mimoići stav vjesnika Evanđelja bez stava osporavanja svega onoga što se protiv Kristovu pozivu. Spominjanje majke adventskog bogoslužja — Marija i Elizabeta — upravo nam pokazuju smisao Božjeg poziva vjekom u Božju riječ. Tako trebamo doživjeti Božić — u čežnji vjere. Tada će nam Krist biti snaga našeg duhovnog uskrsnuća, naše dobre volje. Time ćemo moći osjetiti zaštitu Kristovu, zaštitu onoga koji ljubi, Božjeg djeteta, koje ćemo i zamoliti da nam sačuva srca djece, život djece. Tako u sebi možemo doživjeti hrabrost i ljubav poput sv. Stjepana. To nije mit, već pokazatelj na areni našega životnog područja, na našem životnom vježbalištu.

Kroz to vrijeme trebamo gledati otvoreno idući naprijed, idući u budućnost. Kršćanin se ne treba smučivati, već ispravljati. On mora živjeti povezan s nadom u Novu godinu, u budućnost koja može biti i te koliko plodonosna. U tom životnom putovanju kršćanski iskoristimo vrijeme u povezanosti s Bogom. Tada će nam život u Novoj godini biti doživljena radost, jer će nas vjera u Krista voditi budućnosti, voditi Istini koja uvijek živi. To mora biti geslo svakog pojedinca, ali i obitelji, koja može imati primjer u sv. Obitelji. Nad tim primjerom svaka se obitelj može inspirirati tišinom, svladavanjem, zajednicom i ljubavi i reda, iako se često puta radi o teškoćama života. No u takvom pristupanju životnoj zbilji otkriva se punina kršćanske sreće — radosti i u životnim teškoćama. Ovakvo promatranje život neće lažnim dokazima izazivati atentat na ljubav i neće biti izvor trganja obiteljskog života.

Tako se dajmo voditi od Boga i priznajmo njegovu veličinu, njegovu Bogojavljenje. Budimo svjesni toga da Krista-Boga ne može nitko maknuti iz povijesti. To neka bude za nas i preko nas za bližnje dokaz naše vjere, manifestacija onog božanskog u nama. Danas je to osobito potrebno, jer se tome božanskom u nama, Kristu-Bogu osporava njegov bogojavljenjski karakter. To biva ne zbog pomanjkanja istine za otvorena srca, već zbog teškoće istine, koja stoji u tome da se božansko prihvaća kroz teškoće života, ali se ono ne nanosi silom.

Misli se kroz propovijedi dra Kuničića nižu jasno, potvrdno i uvjerljivo, pa će se gdjekad lakše upotrijebiti nego sami nacrti propovijedi za ovaj ciklus, iako su ti nacrti veoma obilni.

J. Kribl

PAUL ANCIAUX: Sakramenti i život. Temelji i smjernice za obnovu pastoralne sakramenata, Zagreb, 1970. Original je izašao kod Castermana 1967. Predgovor napisao kardinal Suenens. Na hrvatski preveli: Josip Kolanović i Cedo Supraha.

To je veoma korisna studija koja od Koncila započeti i promicani »aggiornamento« želi primijeniti na pastoral sakramenata. Njezina je osobita vrijednost u tome što daje vrlo korisne smjernice za istinski obnovljenu i svježiju pastoralnu djelatnost, a obrazlaže i utvrđuje vrlo solidnim teološkim razmišljanjima. Ne radi se dakle o nekoj brzopletoj i pomodarskoj obnovi sakramentalne prakse, već o vraćanju na čiste izvore. O tome govori I poglavlje I dijela studije. II poglavlje govori o pravom značenju sakramenata. Ono je u tome da budu »znakovi vjere« našem vremenu, i to znakovi i potvrda vjere u Isusa Krista i djelotvorni znakovi Crkve za njezino spasiteljsko poslanje. III poglavlje govori o uvjetima potrebite obnove u pastoralu sakramenata.

Prvi je uvjet takve obnove »pastoral rasta«. »Svaki se sakramentalni događaj mora uvijek nanovo doživjeti i treba mu omogućiti postupni razvoj i sve veće ostvarenje!« Dakle, neprestani razvoj. Sakramenti su nešto dinamično kao i život, koji može neprestano rasti, razvijati se i donositi uvijek nove plodove. I samo tako shvaćeni i primani sakramenti bit će nosioci i razvijaoци božanskog milosnoga života. To sve, dakako, traži solidnu, sustavnu i postupnu pripravu vjernika.

U drugom dijelu studije daju se posve praktične upute, i to s obzirom na sakrament krštenja, djece i odraslih, zatim je riječ o prvom uvođenju djeteta u euharistiju i pokoru. U III poglavlju govori se o ženidbi i pripravi na nju, i napokon, o pastoralu bolesničkog pomažanja.

Danas kad smo već dobili obnovljeni obred krštenja i ženidbe, nužno je da svaki pastoralni radnik pročita i ovu studiju, koju nam je dala u hrvatskom jezičnom ruhu Kršćanska sadašnjost. Prvi je uvjet obnove pastorala sakramenata da sami dušobrižnici obnove i prodube svoje teološko znanje o tim nadnaravnim stvarnostima naše vjere. Ako budemo ostali na pretkoncilskom teološkom znanju o sakramentima, ne može biti govora da ćemo napredovati u našem pastoralu sakrame-

nata. Prvi koncilski dokument, Uredba o svetoj liturgiji, traži potrebno teološko produbljenje i obnovu u pastoralu sakramenata, te svim zainteresiranima, a to su u prvom redu svećenici, iako ne samo oni, upućuje u tom smislu hitan poziv.

Direktive što nam ih daje Anciauxova knjiga imaju vrijednost i u tome što su nastale na temelju prakse. One se naime temelje na pastoralnoj djelatnosti u nadbiskupiji Malines-Bruxelles. Ipak zbog toga se ne žele jednostavno kao takve nametnuti pojedinačnim i različitim zahtjevima drugih mjesnih Crkava. One mogu poslužiti kao izvannredno vrijedan prinos i solidna metoda za slične pothvate koji će imati više u vidu situaciju pojedinih Crkava. U takvom radu valja uvijek imati pred očima solidne teološke temelje s jedne strane, a s druge ulaznje u živu stvarnost kršćanske zajednice. I jedno i drugo ima Anciauxova studija i zato može poslužiti kao uzor.

Spomenimo još osobitu vrijednost poglavlja o ženidbi te o pripravi za nju. Ono pruža podosta građe za razmišljanje kako bi ženidbeni pastoral postao dublji, a zato i uspješniji, jer se je baš na tom području radilo često s previše empirizma, a na štetu ozbiljnosti koju traži taj sakrament, jer on stvara onu zajednicu koja je temelj svakoga društva, i prema tome mora biti zdrava.

Knjiga »Sakramenti i život« lijep je i koristan prilog našoj ionako siromašnoj pastoralnoj literaturi, i bila bi uistinu velika šteta, kad je već imamo na hrvatskom jeziku, da je ne prouče svi naši pastoralni radnici, a i laici koji žele više ući u sakramentalnu teologiju, a još više u što proživljeniju i produbljeniju sakramentalnu praksu. Ako i gdje naše kršćanstvo boluje od rutine i površnosti, onda je to baš na tom području. Jedan je od izlaza iz takve situacije čitanje i studiranje solidne sakramentalne literature.

Josip Antolović